

SZENTEGYHÁZI HÍRLAP

V. ÉVF. 3. SZÁM
1996
Március

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

Gábor Áron szobra előtt

Vannak események, történesek, történelmi események, amelyeknek nem lehet Junó arcuk, mert azok megtörténtek a maguk objektívitásukban, amit az idő is igazolt.

Ide sorolhatjuk be az 1848 tavaszán kirobbant magyar szabadságharcot is, mintegy részeseként az európai megújódási hullámnak.

Nincs meteorológiai jelzésem, 1848 március 15-ről a Budapesti időjárásról, de ha nagyon hideg van, ha a hóvirág küszködött létezésével a fagy miatt, vagy Táncsics Mihály cellájában didergett, egy biztos: hogy a márciusi ifjak lángolásukkal élén Petőfi Sándorral, Vasvári, Jókai az eszme érdekében felmelegítették a természetet, felmelegítették a szíveket. Hóhullám volt az is, amelyet a magyar országgyűlési küldöttség sugárzott Bécsből, amikor a császárvárosba azzal a szándékkal mentek, hogy az udvarral elfogadtassák Kossuth Lajos azon javaslatát, hogy Magyarországnak legyen független, felelős kormánya az összes következményekkel.

Európa tavasza 1848-ban mozgalmas volt:

— januárban forradalom Palermóban, amely végigsöpört Itálián

— februárban Párizs népe elűzte a polgárkirályt: Lajos Fülöpöt
— március 13-án Bécs népe is felkelt és elűzte a gyűlölt kancellárt: Metternichet

— március 15-én Magyarországon is kitört a forradalom, kezdetben törékeny mivoltával, utána megerősödve, és befejezve a Világos-i fegyverletétellel, amelynek van egy olyan kihívása, hogy a háborút úgy vesztettük el, hogy nyertünk, hisz Magyarország a forradalom kapcsán tudott előbbre lépni (feudális korszak vége)

Eszembe jut Dévai Nagy Kamilla egyetemi tanárnő és előadó azon művészi alkotása szavakban, énekel kifejezve, amelyet akkor énekelt el, miután Balatonlelélével aláírt a testvérvárosi szerződést. Helységeket sorolt fel: a honfoglalástól Temesvárig, 1848 is beleértve. A háttérben benne volt az egész történelem.

Meg lehetne alkotni egy olyan művet is amely csak az 1848-as forradalomra vonatkozik, akár nevekkal, akár helységekkel is.

Íme, itt áll Gábor Áron szobra annak az iskolának az udvarán, amely büszke a nevére. mikor a felsorolásban Gábor Áronhoz juthatunk, 1848 idézésében, gondolatainkban lepörgethetjük ami a név mögött van - egész történelem.

Mi úgy tudjuk, úgy akarjuk, hogy a 4 évszázad legyen mindenkié. Ez lehetne az 1848-as forradalom üzenete: szabadság, egyenlőség, testvériség. Ha valakik a télbe akarnak szorítani, bármilyen törvény által: tanügyi, kisebbségi, egészségügyi, stb. akkor a téli napokban kell taposnunk, hogy jöjjön el hozzánk is a tavasz.

El kell jöjjön, mert mi tudjuk magunkról, van annyi kitarásunk, hogy itt, ahol születtünk, emberi körülmények között akrunk élni, együtt akrunk gondolkodni, egymásra figyelni. Tudnunk kell, hogy együvé tartozunk, ráfigyelünk egymásra, és hogy minket nem fújhat el a szél, mi nem azt keressük, ami elválaszt egymástól, hanem ami összetart.

Március 15-e minden magyar ünnepe. De minden magyar üzenete is másokhoz arról, hogy mindenkinek joga van a szülőföldjéhez, hagyományaihoz, nyelvéhez, kultúrájához, saját értékeihez. Bízunk magunkban!

Szeles Bálint, polgármester

Egyenlő esélyek

Kellemes érzés töltött el a minap, amikor tudomást szereztem arról, hogy a Tamási Áron általános iskola két volt tanulója MIHALY KATALIN és SPITA VICTOR, első helyezést értek el a megyei Tantárgy Olimpiai informatika szakán.

Lám, lám, mondtam magamban, habár vidékünkön viszonylag újnak számít ez a tudomány, nálunk is vannak tehetséges fiatalok, akik felhasználva azokat a lehetőségeket, melyeket a gimnázium nyújt, ahol folytatják tanulmányaik, kimagasló eredményeket képesek elérni.

Talán a SOROS alapítvány szándéka is az lehetett, hogy bevezesse fiataljainkat, iskolásainkat az informatika és a számítástechnika varázslatos világába és teret engedjen az eddig szunnyadó tehetségek kibontakozásának, amikor meghirdette az EGYENLŐ ESÉLYEK című pályázat versenyt, amelyre valóban "egyenlő esélyekkel" nevezhettek be vidéki iskolák, az ország valamennyi megyéjéből.

A Tamási Áron iskola is benevezett a meghirdetett versenyre és ezért bizonyára nem kis örömmel adott okot az értesítés, amelyben tudatták a verseny meghirdetői, hogy a pályázatot pozitívan bírálták el, így az iskola a SOROS alapítványtól egy informatika labor berendezésére szükséges számítógép hálózatot kapott adományként.

A hálózatot március derekán szerelték fel egy kolozsvári cég alkalmazottjai, akik a SOROS alapítvánnyal kötött szerződés alapján, egy éves garanciát is vállaltak a berendezésekre, úgy hard, mint soft szempontjából.

Az adományban kapott berendezések lehetővé teszik hogy egyszerre hat személy dolgozhasson külön számítógépen, felhasználva a Novell hálózati programcsomag, a Windows, Word, Excel, Foxpro, Turbo Pascal programok nyújtotta lehetőségeket. Ugyanakkor, ha a városi és az országos telefonhálózat minősége lehetővé teszi, kapcsolatot lehet teremteni más iskolákkal is, ahol hasonló technikai felszerelések vannak.

Benedek Klára igazgatónővel folytatott beszélgetés alapján, tisztázódott az informatika labor kihasználásának hogyan továbbja is: a labor elsősorban az általános iskola tanulói rendelkezésére áll, akik a következő tanévtől kezdődően a technika órák keretén belül fogják elsajátítani a számítástechnikai alapismereteket, és ha kisebb osztályok (I-IV) részéről is lesz igény, akkor délutáni körök formájában. Ezenkívül az iskola tanerői részére fog továbbfejlesztési lehetőséget nyújtani, matematikai programok, feladatlapok és egyéb szükséges feladatok megoldására, nem utolsósorban pedig, ha a helység lakosai részéről lesz igénylés, akkor a lehetőségekhez mérten szaktanfolyamok is indulhatnak.

Mint szülő kifejezhetem köszönetemet a bizalomért és az adományért, mellyel a SOROS alapítvány megadta az alapot, a kezdő impulzust arra, hogy gyermekeink, fiataljaink, valóban egyenlő eséllyel megismerjék és használják a modern technika vívmányait.

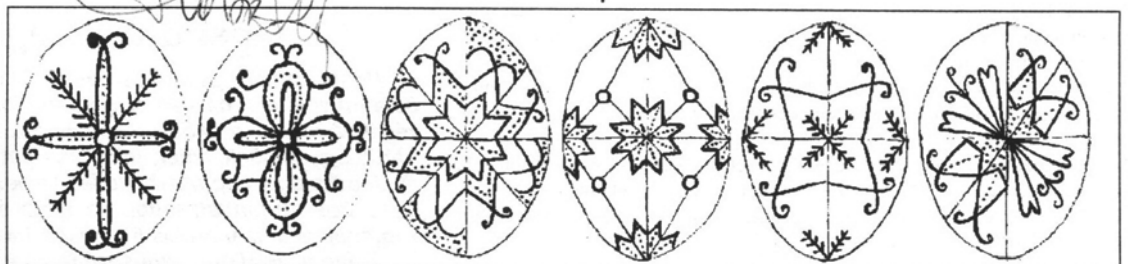
Lázár Attila

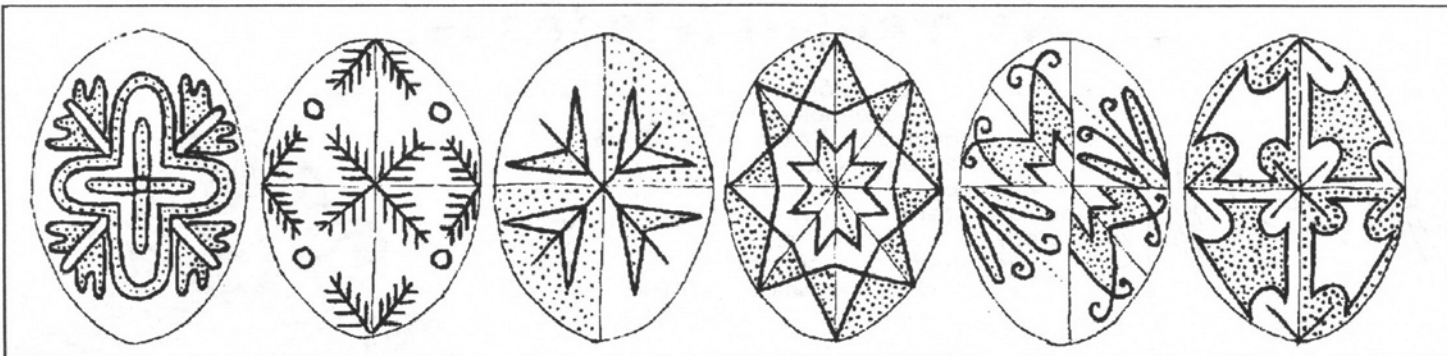
Tamási Árpád rajza

Lapunk TARTALMÁBÓL

2. Mozi termi
3. Ajtó mögött állók
4. Ne menjen feledésbe
5. Énekóra
6. Szent Pál
7. Ifjúsági oldal
8. Nyugdíjasok, cserkészek

Húsvéti előzetes - Csorba Hilda rajza

Nagyfalusi gyerekek locsolóversei

A felmérés 1995 húsvét első hetében készült. Az adatokat a két VI-ik és a két VII-ik osztály 90 tanulója szolgáltatta. Míg a hetedikesek (40 tanuló) többnyire egy-egy verssel rukkoltak ki, addig a kisebbek több verset írtak dolgozatukba. A versek többnyire alkalomhoz illőek és szépek. Viszonylag nagy számban olvashattam nagyon követelőző, sőt obszcen szöveget. Ezek nem ille- nek a húsvéti hangulathoz, ugyanakkor sértőek, s mellesleg szerzőjük és terjesztőik bárdolatlan- ságának és lelki sivárságának bizonyítványai. Kicsi kutya nagytól tanul. A verseket nagyrészt felnőttek tanítják a kisebbeknek, a jókat is, az utóbbiakat is itt-ott részeg fejjel elkottyantott köszöntőkből tanulják csemetéink. Ezzel a frissen tanult szöveg- gel nagykorúnak számítanak egymás előtt, majd később bátorságot kapnak ezek elmondására fel- nőttek előtt is. És ekkor hibázunk másodjára: ahe- lyett, hogy megrónánk és rendre utasítanánk, egy cinkos mosollyal tovább bátorítjuk és még meg is jutalmazzuk. Ha valaki túlzottan tartja állításomat, gondolkozzon el azon, hogy hevenyészett gyűjtésem mellékterméke hét obszcen tárgyú "vers", egyenként három-hat tanulótlól említve. A 14 tanulótlól közlésre méltónak tartotta őket 8 lány és 6 fiú. Az érintettek jó anyagi körülményekkel rendelkező és rendezett családból származnak.

A verseket a következőképpen csoportosítom: óvodás, vallásos tartalmú, világi, követelőző és illetlen. A versek után zárójelbe tett számok az előfordulás gyakoriságát jelzik.

Óvodás versek:

Én kicsi vagyok, a fogaim nagyok,
Adjanak egy kalácsot (v. piros tojást), hogy
harajjak nagyot.(3)

Én kicsi vagyok, sokat nem orálok,
Egy pár piros tojást azért elvárok.

Én kicsi vagyok, szólni se tudok,
Mégis az Istennek dicséretet mondok,
Egy pár tojást várok. (4)

Hol kitérek, hol betérek, mindenütt egy tojást
kérek,
Ha nem adnak visszatérek, nagymamától ket-
tőt kérek. (4)

Én kis kertészlegény vagyok, virágokat lo-
csolgatok,
Azt hallottam, hogy egy virágszál
(rózsabokor),
Ki akar száradni, megszabad-e locsolni? (25)

Ajtó mellett állok, piros tojást várok,
Ha nem adnak piros tojást, estig is (v. hol-
nap is) itt állok. (4)
vagy az utolsó sor:
Ha nem adnak piros tojást, elviszem a kicsi
lányát. (10)

E háznak van rózsabokra, megöntözém,
hadd virulna.
A kis kertésznek fáradtsága, egy pár tojás a
váltása.

Birki, berke, barkata, eljött húsvét másod-
napja,
Rózsavizet Erzsónak, piros tojást Ferkónak.
(3)

Én vagyok apámnak a legkisebbik fia,
A puliszka mellett vitéz katonája.
Tojok a fehér (v. fekete) tyúk, tojás van alatta,
Adják hamar, hadd fussak el haza.
Ha nem adnak piros tojást, vigye el a szarka.
(3)

Húsvét másodnapján régi szokás szerint,
Fogadják szívesen az öntöző legényt.
Én még a legénységhez igaz kicsi vagyok,
De azért öntöző legénynek mégiscsak
felcsapok.
Eszterdől ilyenkor megint csak itt vagyok,
Ha a locsolásért piros tojást kapok. (5)

vagy az utolsó négy sorban:
Én a legénységtől még messze állok,
De azért a locsolók sorába mégis beállok.

Egyszer megkérdezik, hány a piros tojás,
Mert csak úgy mókából nem megy a lo-
csolás. (4)

Vallásos tartalmú versek:

E háznak kis kertjében van egy rózsató,
Aki tudja, hogy a Földön minden újranő,
Gondoljon föltámadásra, ma örök léssen,
Föltámadt az Istenember győzedelmesen.

E háznak kis kertjében van egy rózsató,
A rózsatóvet nevelje a Teremtő,
Vizet öntök a tövére, szálljon áldás a fejére,
Az Istentől azt kérem, piros tojás a bérem.

Húsvét másodnapján az a kívánságom,
Hogy e háznak népére ezer áldás szálljon. (2)

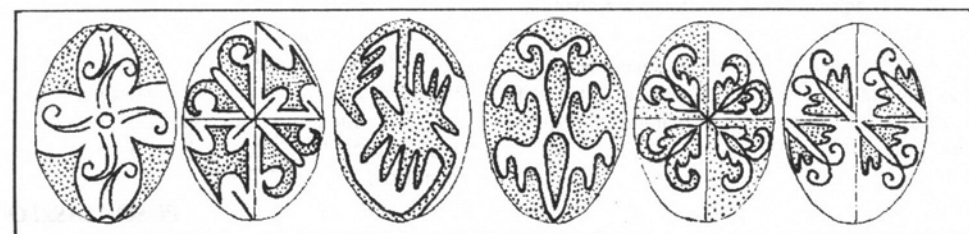
Húsvét másodnapján tudom, jól tudjátok,
Hogy miért jöttem ide én most tihozzátok,
Hogy hírdessem Jézus feltámadását,
Kívánom e háznak Isten áldását. (3)

Locsolni jöttem illatos vízzel,
Örömhírt hirdetni tiszta boldog szívvel,
A lélek (v. Jézus) nem halt meg,
Él a sír fölött,
Krisztus feltámadt, boldog ünnepeket. (25)

Erdélyország rózsáiról gyöngyharmatot
szedtem,
Akit ezzel megöntözök, áldja meg az Isten.
(6)

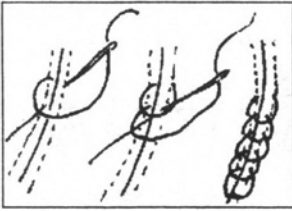
Gyönyörű a tavasz, mosolyog az élet,
Áldásokat mutat az arany kikelet,
Föltámadt a Jézus, mondták az írásban.
Vízöntő hétfőnek buzogó forrása,
Én is elindultam ifjú létemre,
Hogy harmatot öntsek e sok növendékre,
Mert ha meg nem öntjük e sok növendéket,
Nem virágnak nekünk jövőre szépet.
Áldja meg az Isten ékes virágokkal,
Jutalmazzon az égből dicső koronákkal. (2)

Gazduramhoz jöttem megtisztelésére,
Kerti rózsafája megöntözésére.
A Jordán vízből hoztam hasznos vizet,
Azzal öntözöm meg, aki jól megfizet.
Fáradtságomnak egy tojás az ára,
Aki nem adja meg, annak kiszárad a
rózsafája.

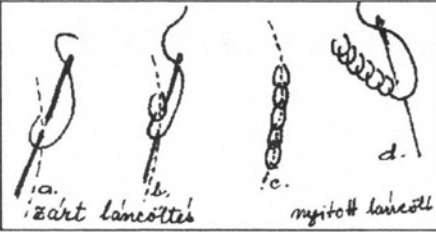

Ne menjen feledésbe!

Kisirásos láncöltés

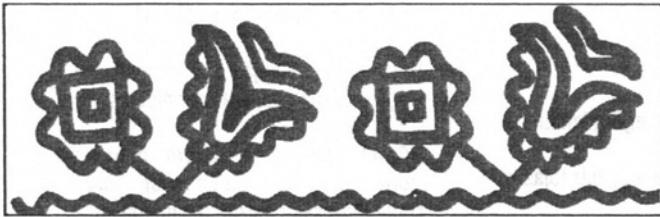

elkövetkező századoknak.

Az Udvarhely környéki varrottásokat az öltési technika szempontjából két csoportra osztjuk: a) láncöltések vagy kisírások és b) sokféle öltésekre.

Ez alkalommal csak a láncöltéses vagy kisírásos technikát kívánom bemutatni.

Ez lehet: - zárt és nyitott
- apró láncöltés
- nyitott láncöltés

Sz. E.

Nagyfalusi gyerekek locsolóversei

(folytatás a 3. oldalról)

Világi versek:

Mi van ma, mi van ma, húsvét másodnapja,
A locsolásnak nem telt el divatja.
A tavasz is újra eljőve,
Kis virágait sem hagyá elbújva.
Azért jöttem a kislány elébe,
Hogy engedelmeikkel meglocsolhassam.

Húsvét ünnepének második reggelén,
Tudják azt már maguk, miért jöttem ide én.
Hát előmbe százsorszép lányok,
Illatos rózsavizem, hadd locsolom rátok,
Emléklül két piros tojást várok. (3)

Zöld erdőben jártam, kék ibolyát láttam,
El akart hervadni, megszabad-e locsolni? (5)

Jó reggelt, jó reggelt kedves liliomszál,
Megöntözlek rózsavízzel, hogy ne hervadoz-
zál. (3)

Nesze hát rózsavíz, gyöngyöm, gyöngy-
virágom!
Hol a tojás, piros tojás? Tarisznyámba várom.

Itt a húsvét, eljött végre, a szép lányok
örömére.

Mert a lányok szép virágok, illatos víz illik
rájuk. (2)

Kit húsvétkor nem locsolnak, hervadt virág
lesz már holnap.
Ne fuss hát el szép virágom, locsolásért csók
jár, három. (3)

Korán reggel útrakeltem, se nem ettem, se
nem ittam,
Tarisznya húzza a vállam, térdig kopott már a
lábam.
Bejártam a fél világot, láttam sok-sok szép
virágot.
A legszebbre most találtam, hogy öntözsem,
alig várom.
Piros tojás, fehér nyuszi, locsolásért jár egy
puszi. (4)

Ákom-bákom berkenye, eljött húsvét reggele,
Leöntjük a virágot, visszük már a kalácsot.
Ici-pici barna kislány, az jutott eszembe: tégy
virágot mejjembe.
De ha virág nem lenne, tégy tojást a zsebembe.

Régebb a legényeknek a piros tojás mellett járt
egy-egy szál virág; a lányok rövidszárú piros vagy
rózsaszín szegfűt és zöld aszparáguszt tűztek a
mellükre.

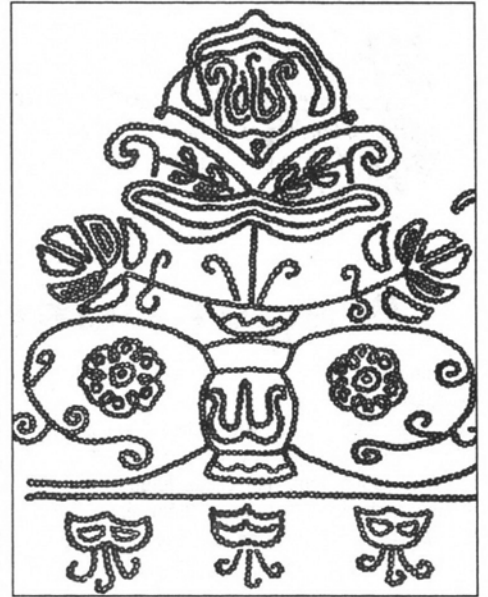
- rövid, zsinórszerű
kisírások.

Az így készült
munkák legeggy-
szerűbbek és egy-
ben a legrégebbek
is. Sok soron vonást
látunk a mezőségi,
küküllőmenti régi
daraboknál is.

A sokféle
öltéses varrottat
Homoród menti
varrottasnak is
nevezhetjük, mert
a kutatás során
nagy számban
ezen a vidéken is
találunk eredeti
régi muzeális
darabokat.
(Muzsna, Vargyas)

A kiinduló
öltések azonosak a
láncöltéssel. Van
amikor a kiin-
dulópontba öltünk vissza, máskor a kiindulóponttól jobbra a
hurkon kívül, a hímző szál mellé, s így egy nyitott láncszem kelet-
kezik. A kisírásos láncöltést úgy varrjuk mintha zsinórt vezetnénk a
rajzon, megszakítás nélkül. Lehetőleg mindig a szélén kezdjük és
haladunk befelé a minta bonyolultabb szerkezeté felé.

E könnyen elsajátítható varrástechnika még a kisiskolások
részeére is nyújt szabadidőt kitöltő szórakozást.

ÉNEKÓRA - ZENEOLDAL - ÉNEKÓRA**PENTATÓNIA**

Egy-egy jól sikerült mulatozáson gyakran elhangzik: "énekeljük el azt az ősi pentaton éneket, hogy (teszem azt) Amott legel hat pej csikó magában"... Ilyenkor ünneprontás javíthatni a szónokot, hogy ez távol áll a pentatóniától. Ő valószínűleg a veretes, eredeti magyar népdalt nevezi gyűjtőnéven PENTATONNAK, noha az ötfokúság (Penta=öt, ton=hang) az ének hanganyagából összeállított hangsorra vonatkozik. Eza hangsor legtöbb három szomszédos hangot tartalmaz (pentaton "mag"), a másik kettő ezek felett vagy alatt kis terc ugrásra helyezkedik el.

• • • • •

Hogyha a sort folytatni kezdem, olyan képlet jön ki, mint a zongora (orgona, harmónika) fekete billentyűsora:

| | | | | | | | | | | | | stb.

A leggyakoribb a l-drm-s (á c d é g) pentaton hangsor. A magyar népzében az igazi ősi dallamok hangsora a lá-pentaton. Ilyenszerű éneket Ázsiában találunk szép számmal, a magyar népzene a közép ázsiai kínai ötfokú hangrendszerben gyökerezik. Kodály Zoltán így ír erről a tényről: "Az ötfokúság és pentatonizáló hajlam néphagyományunk sajátossága. Európai szomszédainktól nem vehettük át: egyiknél nincs meg. Már ebből valószínű, hogy a honfoglalók kultúrájának tartozéka volt. De van már közvetlen bizonyíték is. Legújában

előkerült néhány Volga-uralvidéki dallam, oly népektől, kiknek ősei a magyarsággal nyelvi, faji, vagy műveltségi kapcsolatban voltak. E dallamok nemcsak hangrendszerben egyeznek a mieinkkel, hanem dallamban, ritmusban is azonosak. Minthogy azokkal a népekkel a magyarság sok száz éve nem érintkezett, újabb átvételről, dallamvándorlásról nem lehet szó. Így hát csak a régi közös dallamkincs maradványait láthatjuk bennük. Maga az ötfokúság még nem régi sajátosság, hisz számos különböző nyelvű és fajú népnél megtaláljuk. De együtt: hangrendszer-dallam-ritmus egyik népnél sem. Már az ötfokúság is elkülönül aszerint, hogy melyik hangja szerepel záróhangnak. Nálunk csak egy lehet a záróhang (á-cd-é-g sorban az á hang)."

Sajnos, mára az ősi magyarság hatalmas pentaton dallamkészlete majdnem teljesen felőrlődött a szomszédos idegen nemzeti kultúrák hatására. Az utóbbi 30 év elektromos médiái a kegyelmdőfést adják szétzilált dalainknak. Kodály már 1943-ban felismerte a nemzet legősbibb zenéjének végveszélyét "Nálunk a pentaton dalok zöme csaknem teljesen kiveszett. Kiszorította az indogermán dallamkincs, az utolsó száz év alatt az iskolán keresztül behurcolt, vagy itthon készült idegenszellemű csinált gyerekdal."

Kodály a fentieket az 1943 Magyarországon írta. A századvégi Szentegyházsfaluban a pedagógusok jóvoltából az óvodában és

elemi alapiskolában elsajátított dallamokat (pl. Hej Dunáról fúj a szél) később a felcseperedő ifjak egyszerűen "holmi gyerekdalnak" titulálják. A pentaton dalok, eredeti párosítóénekek, itt-ott megmaradt lakodalmi dalocskák a 14 éven aluli gyerekek száján éldegélnek. A felnőttek zenei világát a hallgatódalok, tréfás műdalok jelentik.

Így nem csoda, hogyha egy régebbi keletű népdal bukkán elő a nótázgatás folyamán, azt "ősi pentatonnak" keresztelik.

A laikus ember az ötfokú népdalt úgy ismerheti fel, hogy az éneklés folyamán megfigyeli azt, hogy van-e több szomszédos hang, mint a "mag"-ban szereplő három.

A pentaton énekek hangszeres kísérete esetén gyakran szükséges a transzponálás. A lá pentaton hangsort bármely más hangból játszhatjuk: alaphang -kis tercugrás- három szomszédos hang (egész lépésre egymástól) majd még egy kisterc ugrásra a felső szomszéd, ami után az alaphangot megismételhetjük (á-cd-é-gá).

Ugyanez h hangból a következőképpen néz ki: h-dé-fisz-áh. Módosítójelek segítségével bármilyen magasságba szerkeszthetünk pentaton hangsort. Az elméletet kedvelő zenészek módosított alaphangokra is írhatnak lá pentatont: cisz-é-fisz gisz-h (cisz) stb.

A pentaton énekeket a legkényelmesebb alsó h-hang zárlattal (h végű lá pentatonban) énekelni.

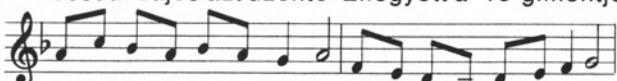
Haáz Sándor, zenetanár

Kossuth Lajos azt üzenté

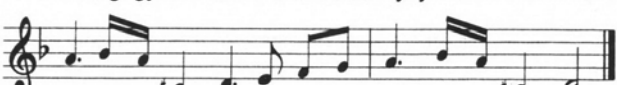
Rubato (elmesélve)

Kossuth Lajos azt üzenté Elfogyott a re-gimentje

Ha mégegyszer azt ü - ze-ni Mindnyájunknak el kell menni

Él - jen a ma - gyar szabadság, Él - jen a ha - za!

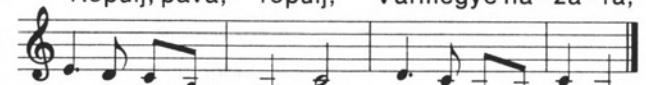
2. Esik eső karikába, Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány csepp esik rája, Annyi áldás szálljon rája,
Éljen a magyar szabadság, Éljen a haza!

Röpülj páva, röpülj

Parlando (beszélve)

Röpülj, páva, röpülj, Vármegye há - zá - ra,

A szegény ra - bok - nak, Sza-ba-du - lá - sa-ra.

2. Felszállott a páva
Vármegye házára
A szegény raboknak
Szabadulására.

Magyar Szent Pál

Magyar Szent Pál születési évét és helyét nem ismerjük. Azt tudjuk róla, hogy már gyerekkorában erkölcsös (morális) életre nevelték és Itáliába küldték tanulni, hogy a tudományokban előre haladjon. Bolognában az egyetemen lett a kánonjog professzora. Több éven át tanított. Amikor azonban Szent Domonkos a városban prédikált, hatására Pál 1221-ben belépett a rendbe. Magának Szent Domonkosnak a vezetésével gyorsan haladt előre a szerzetesi életben. Még 1221-ben három társával együtt hazajött Magyarországra, s itt is meghonosította a prédikátorok Szent Domonkos rendjét. Ő volt a domonkos rend első magyarországi apostola.

Hamarosan a kunok közé ment a hitet hirdetni. A kunok ekkor a mai Moldva területén, Cumaniában éltek. Először elűzték, de második térítő útja során sikerrel járt: a kunok két vezérét és ezer emberét megkeresztelte 1227-ben. Az egyik kun vezérnek maga Béla, az ifjabb király, a későbbi Béla király, szent Margit atyja volt a keresztapja. Ekkor alakult meg az első katolikus püspökség Moldva területén, amely az esztergomi érsekség felügyelete alá tartozott. Püspökei pedig a magyar püspöki kar tagjai voltak.

Húsz esztendeig tanította Pál a kunokat és a magyarokat Isten törvényére, hirdette nekik az evangéliumot. 1242-ben, a tatárjárás idején halt vértanúhalált. A keresztényeket gyilkoló pogány tatárok elől Magyar Szent Pál sok társával együtt egy templomba menekült, ahol a katonák mindannyiukat megölték. Magyar Szent Pál és társai 1242. február 10-én haltak vértanúhalált.

Magyar Szent Pál hirdetésének, vértanúságának és közbenjárásának köszönhető, hogy a magyar származású domonkos szerzetesek később is működtek Moldva területén. 1377-ben például Péter vajda anyja, a magyar származású Margit Szereten (Siret) alapított kolostort számukra. Ők, a magyar domonkos szerzetesek honosították meg Moldvában egyik legszebb imádságunkat, a Szent Olvasó, a rózsafüzér imádságát, amelyet Isten dicsőségére ajánlva, Szűzanyához fohászkodva máig imádkoznak a csángómagyarok.

"Erdélyország sok szép vize,
De sokat ittam belőle,
Ittam s innom kell belőle,
Mert kénytelen vagyok vele..." (Csángómagyar -népdal-)

Eljöttek "meríteni", "inni" Erdélyország sok szép vizéből, közelebből Székelyföld szépségéből a ceglédi Kossuth Lajos gimnázium leánykara, vezetőjükkel, Soltészné Lédeczi Judit zenetanárral, zongorakorrepetítorával, dr. Perneckyné Bányai Edit tanárnővel, valamint Cegléd város képviselőivel, lehetőséget adva nekünk, hogy hallhassuk magas szintű, minőségi előadásukat.

Székelyudvarhely, Szentegyháza, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Gyergyószentmiklós városok előadásaik színhelyei. E leánykar, amely bejárta Nyugat-Európa számos országát, amely tavaly Angliában, a női kar kategóriában első díjat nyert, eljött hozzánk, mint testvérvárosához, bemutatni színvonalas műsorát.

Mi, egy páran, akik ott voltunk, örvendtünk, hogy hallhatuk e fiatal lányok tisztán, kellemesen csengő hangját. Magasszintű és komoly felkészültségükkel a szép, a minőség iránti igényt szóltatták meg bennünk.

Hallgatva Bartók, Kodály és más magyar kortárs zeneszerzők alkotásait, ugyanakkor Kányádi Sándor megzenésített versét, éreztük, mennyire egyek vagyunk, mennyire egy a sorsunk nekünk magyaroknak, élünk a világ bármelyik részén is. Kodály Esti dal című művében megfogalmazott fohász a szállásért, az otthonért, a nyugodalmas éjszakáért mindannyiunk közös érzését szóltattatta meg. Reméljük az otthonérzést, a vendégszeretetet sikerült megéreztetni velük, hiszen mifelénk erről híresek az emberek.

Én hiszem, hogy csak "szóra vágyakozunk, hangra" és "várjuk, hogy jöjj szólítani minket, elbolygott szép fiaidat". Most a millecentenárius évében még nyitottabbak vagyunk, még inkább halljuk vagy meg kell halljuk e hívó szavakat, hogy lelkiéeg, érzelmileg feltöltődhessünk és tudjuk, hogy van lehetőség és mi is lehetőséget kell adjunk ilyen találkozásokra, így erősítve kapcsolatainkat, melyek egyfajta megtartó erőt jelentenek számunkra.

Bartha Márta

Kicsi madár, jaj de fenn szállsz

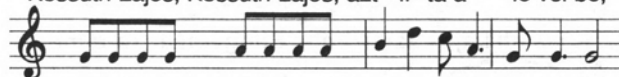

2. Kicsi madár, hogy tudsz élni?
Mikor nem is tudsz beszélni.
Lám én tudok beszélgetni,
Mégis alig tudok élni!

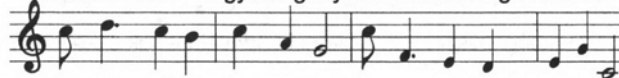
Kossuth Lajos azt írta a levélbe...

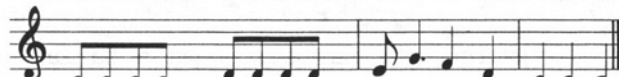
Kossuth Lajos, Kossuth Lajos, azt írta a le-vél-be,

Minden derék magyar legény kell most a re-gi-ment-be

Szabadságért har-col-ni, a csa - tá - ban meghalni

Háromszínű magyar zászlót di - a-dal-ra juttatni.

2. A kaposi strázsamester azt írta a levélbe,
Hogy háromszáz új reguta kell most a regementbe,
Az is olyan kell pedig, ki a lóra ráillik,
A csatába, a csatába trombitások kísérik.

IFJÚSÁGI OLDAL IFJÚSÁGI OLDAL IFJÚSÁGI OLDAL IFJÚSÁGI OLDAL

A verekedés fölötté szükséges voltáról avagy Mi történik Nagyfaluban vasárnaponként

A Tanácsgyűlést nézve, furcsa kijelentések ütötték meg a fülemet, hallottam Márton Ferenc úr felsorolását, eredményeit és hallottam azt is, hogy a felső Művelődési Házban nem szokott mostanában bál lenni. Arra gondoltam, mi lenne akkor, ha a sok eredményfelsorolást azoktól hallgassam meg, akiket a legjobban érint. A hozzám legközelebb álló bállátogatókat, osztálytársaimat kérdeztem meg. A vélemények azonban más problémára is kiterjednek. Megvitattuk a verekedések kérdését, a kultúrotthonban megtartott bálokról.

A verekedés kérdése nagyon kényes ügy, ezért nem is vártam, hogy nyíltan válaszoljanak. Eleinte tréfásan azt válaszolták, hogy nagyon szeretik, amikor a verekedésben nem a hozzátartozókat verik, máskor azonban nem kellemes élmény. Arról próbáltam tudakozódni, vajon a helyszűke (lásd a vendéglő) és a közelben felszolgált ital befolyásolhatja-e a verekedéseket.

Azt a választ kaptam, hogy nem feltétlenül, mivel a verekedők között voltak józanok is, a helyszűke azonban fontos tényező.

A Kápolnásfalu és Nagyfalu közötti verekedések már 8-10 ezelőtt is dúltak, akkor hirtelen megszakadtak, míg most újrakezdődtek. A kiegyezés azonban nagyon nehéz lesz, mert a büszkeség mindkét fél kezét megköti és a barátságos kéznújtás ezután nem jöhet szóba.

A verekedések és a helyszűke eredményeképpen a bálók elveszítik kikapcsolódási, társkeresési szerepüket, és a zeneszerető fiataloknak is nagy csalódást jelentnek. A Tanácsgyűlésen elhangzott, hogy M.F. úr a kultúrotthonban is megpróbált bált tartani udvarhelyi zenekarral, azonban nem mentek el oda. Erre a kérdésre a legegyszerűbb választ kaptam: a fiatalok azért nem mentek el arra a bálra, mert hagyományosan ragaszkodnak a Megatonhoz, amely náluk a felejthetetlen örömeik, a kikapcsolódások feltétele.

Végezetül ki szeretném fejezni a lányok óhaját, amely szerintem az összes bálbajáró fiatalság véleményét képviseli: valamilyen úton módon az illetékesek intézkedjenek, hogy a vasárnaponkénti bálók a kultúrotthonban legyenek.

László Csaba

HOROSZKÓPTUM KOS

A KOS csillagjegy alatt született fiúk mindig szeretik a balhékat, verekedéseket, nem szeretnek veszíteni, és nagyon nehezen viselik el ha egyszer mégis úgy történik, hogy ők maradnak alul. A kos csillagjegy alatt született fiúk hűek és kitartóak tudnak lenni a szerelemben, nem úgy mint a lányok, akik egész életükben keresik az igazit, de tartós kapcsolat megvalósítására ritkán képesek. A kos lány egyébként, épp olyan energikus mint a fiú, célja elérésére, bármilyen eszközöket felhasznál.

BIKA

Ezen csillagjegy alatt született fiúk erősen szeretik ha mások mindig előre egyengetik útjaikat, járhatóvá teszik. A szerelemben se kitartó, hamar feladja a küzdelmeket. A bika csillagjegy alatt született lányok ugyanilyenek, és gyakran épp ebben a csillagjegyben született fiúkból választanak.

IKREK

Azok a fiúk akik az IKREK csillagjegy alatt születtek, keresik mindig az "ikret", azt a hasonló, vagy pontosan olyan lényt, ellentétes nemben természetesen, amely őket hitük szerint teljesen boldoggá tudja tenni. Sajnos ez nem mindig jön össze és a kudarc nagyon lehangolja őket, még az életkedvük is elvész.

A lányok nem így vannak, számukra nincs ideál, és gyakran az szerint választják ki partnerüket, hogy mennyire tömört a zsebük. Elvégre gondolni kell a jövőre is.

L.Cs.

Joe

Minden szennyes gondolattal telített szürkeállomány
Nyugodni készül
Csak a TUDATALATTI dolgozik fáradhatatlanul
Fölebredek és látlak,
Ott vagy a Sötétség csendjében
És akkor minden véget ér
Mámorosan fölkiállt, egy büszke, szőke, kékszemű részeg.

Mikor eszmém mindent elsöprő szele
Fáradhatatlanul hajt a nem létező CÉL felé
Ott vagy, bátorítasz, és hallgatásra készítettet a KONOKAT
Szeretném, teljesen magamba zárni,
Természetfölötti erővel rámtörő érzés minden pillanatát,
De felém közeledik egy rút, kétszarvú lény és,
Homlokomra nyomja a szomorúság
Fordított keresztjét.

Keresem őt, kinek testvéreit ismerem,
Elragadta őket a halhatatlanság, hogy
Láthatatlan kezeikkel megformálják a történelmet
Ott vagy, és rámutatsz,
Olyan mint TE vagy,
Én még nem vagyok más mint egy
Dionis, egy Dániel remete.
Ó Joe, kérlek tarts kezeid között, tarts meg a HIT-ben
Ne engedd soha, hogy elmeneküljek.

László Csaba XI.o.

Nemcsak fiatalokról - nemcsak fiataloknak

Mint ahogy azt már mindenki kitalálta nagyrészt fiatalokról lesz szó, azonban nemcsak fiataloknak. Mi fiatalokul éljük az életünket, és rá se hederítünk, hogy mindehhez mit szólnak szüleink, mi is a véleményük az egésztől. Sajnos így van, a mai fiatalok nem nagyon hallgatják meg az időseik tanácsait (ami bizony a legtöbb esetben csak hasznukra válna), gondolván magukban: Ugyan, mit tudnak ők a mai modern életéről?

Éppen a minap beszélgettem erről a témáról egyik kedves szomszédommal Gergely Albert bácsival. Szavai, mondatai tanácsként hangzottak el, tekintetében őszinteség, kedvesség tükröződik. Kérdéseimre komolyan válaszolt, látom, hogy amiket elmond, szinte átéli magában. Kérdéseim egyszerűek, amelyekre hamar érkeznek a válaszok. Első kérdésem természetesen az, hogy mi a véleménye a mai fiatalokról?

- A mi időnkben nem volt ilyen a fiatal élet, nem voltak diszkók, nem volt ennyi lehetőség a szórakozásra. Az, hogy egy fiatal nő elmenjen a kocsmába? Nem, ilyen nem létezett. Az a rendszer ami volt megváltozott, az új rendszert pedig rossznak minősítem. A fiatal csajok iszank, elüzlének, ez pedig nagy hátrány, mivel később nem fog tudni kialakítani egy rendes családi életet. Ugyanez persze megvan a férfiaknál is. Az ital rabjává teszi az embert, ezért képtelen megtalálni az összhangot, durvává válik, majd később a társadalom kiközösíti.

- Mostanában egyre több diszkót hoznak létre, mit szólni ehhez a dologhoz?

- A szórakozás az kell, azonban ahogy mondani szokás "a jóból a sok is megárt". Legyen egy, legfennebb két diszkó, de az legyen rendes. Én ezt a helyzetet nem ítélem el, nem vagyok ellene. Tudják, hogy van: Jobbnál jobbat, aztán a vége rosszabb. Ezt nem árt szemmel tartani.

- Ha most fiatal lenne, mihez kezdené?

- Első, amihez nekikezdenék, az a szakmatanulás lenne. Erre régebb nem volt ennyi esély, mint most. Másodszor fontos a helyállás, hogy az ember be tudjon illeszkedni saját társadalmába. A mostani fiatalok túl könnyen fogják fel az életet, nem dolgoznak, tartatják magukat. Az időhöz, korhoz alkalmazkodni kell. És nem utolsó sorban hallgassák meg az idősebbek tanácsait, szavait, mert ők csak jó akarnak, és tapasztalatból beszélnek. A fiatal az élet előtt áll, saját magától függ, hogy mi lesz belőle. Szerezzen magának sok barátot, mert arra mindig szükség van. A világban mindig meg kell állni a helyünkön. Az egésztől persze rengeteget lehetne írni, mindezekről megvan mindenkinek a véleménye.

Albert bácsinak köszönöm a beszélgetést, a tanácsait. Én mondom, érdemes volt elbeszélgetni vele.

Sebestyén Magdolna

Viccek

Mindennap portyára indul a farkasfalca a prérin, elejükbé áll a nyuszika, a farkasok fékeznek.

— Ki a legkeményebb közöttetek?

Nem mer kiállni senki.

— Fizessetek fejkenként száz lejt.

Másnap ugyanaz történik. Harmadnap jönnek a farkasok, fékeznek.

— Ki a legkeményebb közöttetek?

Kiáll a sorból öt kemény farkas, a nyuszika elkiáltja magát.

— Medve koma, a kemények mennyit fizeszenek?

— Na, Móricka, te mit ettél reggelire.

— Bécsi szeletet.

— Hányat ettél meg?

— Két csiporral.

Két bagoly ül az ágon.

— Hú-ú-ú.

Azt mondja a másik.

— Ijesztgesd nénikédet.

Hírek...Hírek...Hírek...Hírek

1. Az idei március 15 a fagyos, télies időjárás ellenére is ünnepélyessé, magasztossá sikeredett. A szervezők a jelenlevő gyerekeket fagyfaltra hívták meg, a felnőttek torka sem száradt ki. A nemzetiszín kokárdákat Mihály József tűzte a hajtókákra, a fúvósok, énekarosok, gyermekek meghitté varázsolták a szóközi emelvényről elhangzott mondatokat.

Oh Istenem, de szép volt Tőled
Hogy a magyart nem feledted
Nagy szerepet szántál neki
A világ el nem felejtheti

Világ szabadság volt a tét
Körülöttünk mindenki félt
Csendes volt már Európa
Szikra volt Petőfi hangja

Oh Istenem

"Talpra magyar" kiáltotta
S lángra kapott a kis szikra
Szívünkben még most is ott ég
Nem kell semmi csak a miénk.

Szabadság és jog, hogy éljünk
Ne szenvedjünk, mint rabok
Múljon el már az irigység
Múljanak a haragok.

Szentkeresztbánya, 1996. március 15.,

Jósi Marci

2. Újságunkban gyönyörű tojásrajzok jelentek meg. Húsvét második napjára sósavas gyufaszállal kirajzolhatják a lányok. Harmadnapján, kedden, a szerkesztőségben bemutatott legszebb rajzú tojás tulajdonosát ajándékkal jutalmazzuk, készítőjének is díjat adunk!

3. A Filharmónia rendszeresen jár próbákra, készül a májusi Filharmónia Napokra (május 10-11-12). Jelen pillanatban a Schubert "Moment Musical" c. művével birkóznak a hangszeresek. A kórus április 20-ra készül, az udvarhelyi diákkórus találozóra. Azon a szombati napon 40 kórlista képviseli az együttesünket. Műsorukat a következő lapszámunkban közöljük.

4. Április folyamán sor kerül a Fiat busz felújítására. A hegesztéseket, erősítéseket udvarhelyi szakemberek végzik el.

5. Az Ikarusz busz árából elkezdődtek a gázbevezetési munkák előkészületei. A rajzokat Konrád Vilmos készítette, a vezetést Ambrus György csoportja végzi a Hertza cég megbízásából. Ha a németországi jótévedőink fűtőtestszállítmánya is megérkezik (május hó folyamán) talán még a központi fűtést is beszerelhetjük a Tanulók Házába és a könyvtárba a nyár folyamán.

6. A Filharmónia kasszáját kiraboló egyén kilétéről sajnos semmilyen információval nem rendelkezünk. Maradtunk a kárral és a tanulsággal: a pénzre jobban vigyázni, a bizalmat szűkebben mérni.

7. Elérkezett a nagy pillanat: március 29-30-án a Tanács segítségével sikerült helyreállítani a novemberi vihar által ledöntött kéményünket. A mester György János volt, segédkezett önkéntesen Molnár Bálint, akinek ezúttal őszintén köszönjük. Úgyszintén megemlíteném a Vasúzem melléklállását - ahonnan 50 darab samott téglát kaptunk, így a kéményünk valóban bombabiztos lett!

8. Városunkat a Székelyudvarhelyen megrendezett "Ki mit tud" vetélkedőn egyetlen együttes képviselte: az ifjú Nárcisz zenekar, Herczeg Mihály zenetanár vezetésével. Nagy sikerrel adták elő a "Walesi bárdok" c. saját feldolgozást. Továbbjutásukat csak a nagy konkurencia akadályozta.

9. Honismereti vetélkedőt tartottak a Gábor Áron Szakközépiskolában. A hagyományosá vált vetélkedő témája ezúttal a Honfoglalás volt. Ez természetesen is, hiszen ebben az évben Árpád és népe honfoglalásának ezeregyeszedik évfordulója van. A versenyt - lévén több fordulás mint eddig - ugyancsak komoly felkészülés előzte meg. Minden osztály egy helytörténeti vagy néprajzi dolgozattal nevezett be, melyekről csak elismeréssel szólhatok. A csapatok gyűjtést is végeztek a homoródmonti falvakban, és a felgyűjtött tárgyakat kiállították ezen a jeles napon. A résztvevők joggal érezhették, hogy néprajzi múzeumban ülnek. Következő lapszámunkban részletesebben szeretnénk írni erről az igazán rangos rendezvényről.

Nyugdíjas sarok

Lezárult az I. évnegyed ebben az új évben. Lássuk, hogyan is állunk Szentegyházán, a nyugdíjasok házatáján?

Január elején voltunk 786-on nyugdíjasok, az évnegyed végén pedig vagyunk 813-an. Tehát 27-el növekedett létszámunk. Ha jól megszámláljuk a dolgot, akkor is a jelenlegi nyugdíjasaink száma felül van a 2000 létszámon és a segélynyújtási pénztárunk csak 813 nyugdíjossal rendelkezik. Különben a három beosztottunk így is elég komoly munkát fejt ki, hisz tagjaink ó km hosszúságú városunkban laknak. Különleges nehézségünk nem fordult elő, a körzeti adminisztratív beosztottjai mindig odaadón intézkedtek. Az udvarhelyi Központunk odaadón segített a mi nyugdíjasainkon. (Kölcsönkassza problémák, stb.) Egyes korosabb nyugdíjas kifogásolja azt, hogy az udvarhelyi körzet nyugdíjasait több alkalommal részesülnek külföldi segély csomagokból és az idevalók nem. Ezeket az eseteket is megmagyaráztuk az illető reklamálóknak, hogy a segély küldemények meghatározott címre érkeznek.

Itt köszönetet mondunk Szász Vilma és Goldschmidt Mária odaadó munkájáért, hogy a húshagyókeddi nyugdíjasbált hozzátartó és nagyon szépen megszervezték és levezették. Különben már lapunk februári számában olvashattuk.

Itt mi is nyugdíjasok utólag részvétünket fejezzük ki Ambrus Edit lapunk egyik értékes cikkírójának, édesapja tragikus haláláért, aki a jeruzsálemi buszrobbantás egyik áldozata volt.

Jó Isten adjon vigasztalást mély gyászukban.

A helyi nyugdíjasok nevében

Bodó Gáspár

Cserkész élet

Habár a tavasz oly későre indul el, mi cserkészek mégis készen állunk arra, hogy meginduljunk a tavaszi táborokba. Így vettünk részt egy 3 napos táborozásban, a kirulysarki iskolánál, idén március 23-tól. erdő takarítást végeztünk és az iskola környékét is megtakarítottuk. Ugyanakkor játszótunk és tanultunk.

A portya - ami nem hiányozhat -, a honfoglalás jegyében folyt le. Megpróbáltuk megjátszani a csodaszarvas legendáját: "Hunor" és "Magyar" elindult és mi meg kellett keressük éjnek idején! Na, másnap aztán Eteközben éreztük magunkat, és elindultunk a Kárpát medencébe - Pannóniába. Az út viszontagságos volt, mert hegyen-völgyön jártunk, kőtélen másztunk, tájékozodtunk, sebesülteket kötöttünk, a nagy vízen egy kidúlt szálfán mentünk át. Este egy őr a vérszerződést is megjátszotta, meg Botond történetét és Attila kardja, illetve Isten kardja megtalálását elevenítette fel egy-egy őr.

Most pedig készül 16 újonc a fogadalom letételére. Ezek nap mint nap a vakációban azon fáradoznak, hogy ismerjék meg a cserkészéletet és egy életre esküt tegyenek, hogy a 10 törvény szellemében éljék le életüket.

Minden cserkész készül a I.-II. III. és a Rower próba letételére. Ha igazi cserkész akar lenni, akkor egyéni próbát is tesznek: fotós, faragó, varró, kerékpározó, zenész, népdal próba, egészségügyi próbák, valamint rajzos történet, szakács stb. próbák. Ez mind külön rangot ad a cserkésznek.

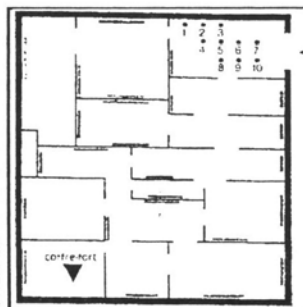
Említésre méltó, hogy csapatunk is részt vesz a III.-ik magyar református világtalálkozóon, amit Erdélyben tartanak meg. Itt jegyzem meg, hogy a cserkészlet együtt ünnepel nyelvi-vallási különbség nélkül. Ezért április 10-15 között a vezetők országos értekezletet tartanak, Kolozsváron.

Barabás Lajos

Logika

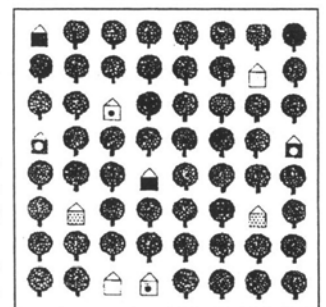
Helyes megfejtés: 3 alma és össztalálkozó 105 naponként. Nyertes: Szócs Emília a 8 helyes megfejtő közül. Gratulálunk: 3000 lej jutalom.

1. E ház minden helyiségében van legalább egy nagy tükror a falon. A tulajdonosnak csak az egyik (1-10-ig

jelölt) helyről kell benézni egy tükörbe, hogy ráláthasson pánccslekrejére (coffre-fort). honnan és melyik tükört nézze?

2. E tíz kicsi ház öt különböző tulajdonosé, mindegyiküknek két háza van. Lévén, hogy nagyon rossz viszonyban vannak egymással, hol legyenek az erdei ösvények, melyek minden tulajdonosnak lehetővé teszik, hogy egyik házukból a másikba menjenek anélkül, hogy ne keresztezzék egymást?

Szerkesztik:
Haáz Sándor
Szabó Klára

200 lej

Szerkesztőség:
Városi Könyvtár
Republicii 24.
RO 4154 Vlăhița
Készült az
INFOPRESS-nél